

Peter Šantavý

OPEN-SOURCE



Sloboda

Myšlienka slobodného softvéru vyviera z hlboko zakorenenej túžby v človeku po slobode - v konaní, myslení i narábaní s prostriedkami jeho každodennej potreby.

Zároveň je akcentovaný civilizačný rozmer intelektuálneho pokroku, v rámci ktorého by mali jeho plody byť poskytnuté celému svetu.



Princíp slobodného softvéru

Slobodný softvér je softvér publikovaný s takou licenciou, ktorá mi dáva:

- **slobodu akokoľvek s ním narábať** – použiť na ľubovoľný počet počítačov za ľubovoľným účelom použitia, nakopírovať priateľom, resp. slobodne ho distribuovať;
 - **slobodu poznať jeho vnútornú štruktúru** – mať k dispozícii zdrojové kódy softvéru;
 - **slobodu môcť ho modifikovať** – mať zdrojové kódy k dispozícii nielen k nahliadnutiu, ale môcť ich slobodne použiť.
-
-

Čo jediné nemôžem

Len v jednom som obmedzený:

- **nesmiem mu vziať slobodu**. To znamená, že slobodný softvér, resp. to, čo na ňom zmodifikujem, nesmiem dať pod licenciu, ktorá by bránila ho ďalej distribuovať a používať podľa princípov uvedených na predchádzajúcej strane.

Musí byť open-source zadarmo?

Slobodný neznamená automaticky zadarmo: v rámci uvedenej slobody sa môžem rozhodnúť, či softvér ponúkam zadarmo, resp. za úplatu. Vo väčšine prípadov je obchodný model slobodného softvéru postavený na pridanej hodnote zo služieb, inštalácií, konfigurácií a outsourcingu s ním spojených.

Dôkazom funkčnosti aj tohto obchodného modelu sú také firmy ako IBM, Red Hat, Novell, atď.

Akože sa to nazýva?

Slobodný softvér sa zvykne nazývať - i napriek maličkým nuansám vo významoch - týmito anglickými názvami:

- Free Software (nie freeware)
- Open Source
- Software Libre

...resp. spoločnou skratkou **FOSS** (Free and Open Source Software).

Čo je ako open-source

- **Operačné systémy** – GNU/Linux, FreeBSD, OpenSolaris,...
 - **Kancelárske balíky** – OpenOffice.org, KOffice,
 - **Komunikácia a internet** – Firefox, Mozilla, Thunderbird, Evolution, LinPhone, Ekiga...
 - **Grafické programy** – Gimp, Krita, Blender, ...
 - **Multimédiá** – Audacity, Xine, VLC Media Player, Totem,...
 - **Sieťový menežment** – RedHat Directory Server, Novell...
 - **Groupware** – Novell GroupWare, IBM,...
 - **Podporné programy a systémové nástroje** – ... *nix :-)
-
-

Aké výhody má nasadenie FOSS

- **Zriaďovacie náklady** – napr. uvedený softvér je vo väčšine prípadov zadarmo, resp. za cenu média;
 - **Bezpečnosť a kvalita kódu** – otvorené zdrojové kódy, vnútorná schéma unix-like systémov, heterogénnosť systémov a aplikácií, prístup k bezpečnosti...;
 - **Dodržiavanie štandardov a noriem** – protokoly, formáty dát, atď., z čoho plynie prenositeľnosť a nezávislosť na konkrétnom riešení;
 - **Administrácia a manažment FOSS systémov** – vysoko stabilný a parametrizovateľný spôsob správy (aj TCO).
-
-

Aké nevýhody sprevádzajú FOSS

- **Inakosť unix-like systémov** – nie je to *lepší Windows*, ale vo väčšine prípadov na princípoch unixu postavený systém;
 - **Neexistencia aplikácií z konkrétnych oblastí** – vzhľadom na nižšiu rozšírenosť výrobcovia nepripravili programy pre beh na FOSS operačných systémoch (hry, programy na mieru, niektoré špecifické oblasti...);
 - **Náročnejšia konfigurácia** – pri moderných FOSS systémoch sa jedná už len o oblasť zložitejších problémov;
 - **Nižšia podpora výrobcami HW** – vzhľadom na obchodný model FOSS je ešte stále nižšia priama podpora od jednotlivých výrobcov HW.
-
-

Bude z toho „náboženská“ vojna? ;-)

- **FOSS je pozvaním v slobode a k slobode** – mať slobodu používať to, čo mi vyhovuje a tak, ako mi to vyhovuje;
 - **FOSS je o účasti na budovaní moderného sveta** – vedieť pre ľudský pokrok a dobro civilizácie využiť ovocie ľudského umu a cez tých z nás, ktorí do FOSS prispievajú, ponúknuť plody svojej práce iným;
 - **FOSS sa nebráni heterogénnemu prostrediu** – nie je to hamletovská otázka typu Linux, či Windows, resp. jedno chváliť a druhé zatracovať... Je to možnosť využiť výhod open-source, skíbiť a spojiť rôzne prístupy i možnosti a ako nástroj to efektívne používať.
-
-

Peter Šantavý

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

Na stiahnutie <http://santavy.sk/docs/foss.pdf>
